

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma 2024-2026

Vakka-Suomen Veden johtokunta 21.09.2023 § 26
1844/02.02.00/2023

Valmistelija: Vesihuoltopäällikkö Kim Westerholm
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen toiminta rahoitetaan jäteveden käsittelystä perittävillä maksuilla eikä liikelaitos käytä eikä edes saa käyttää verovaroja toimintaansa. Uudenkaupungin Vesi liikelaitos ja Laitilan kaupunki ostavat jäteveden käsittelypalvelut Vakka-Suomen Vesi liikelaitokselta, ja Vakka-Suomen Vesi laskuttaa Laitilan kaupunkia ja Uudenkaupungin Vettä puhdistettavien kuutiomäärien mukaan. Kaupungit vastaavat itse omista verkostoistaan ja Vakka-Suomen Vesi vastaa Uusikaupunki-Laitila siirtolinjasta.

Organisaatio

Vakka-Suomen Vedellä on kevyt organisaatio. Sillä on kolme omaa työntekijää ja lisäksi se ostaa palveluita Uudenkaupungin Vedeltä. Vuonna 2024 Vakka-Suomen Vedeltä laskutetaan 15 % liikelaitosjohtajan, käyttöinsinöörin ja toimistonhoitajan työajasta.

Tulot

Häpönniemen jätevedenpuhdistamolla käsiteltävän jäteveden määräksi on arvioitu 2.550.000 m³ vuosina 2023-2025. Laitilan osuus on tästä 550.000 m³ ja Uudenkaupungin (sisältää Kustavin ja Pyhärannan jätevedet) osuus on 2.000.000 m³.

Häpönniemen jätevedenpuhdistamon laajennus vuosina 2018-2019 lisäsi liikelaitoksen lainamäärää merkittävästi ja tämä aiheuttaa yhdessä korkoriskin kanssa nostopainetta hintoihin. Nyt korot ovat nousseet ja kiihtynyt inflaatio aiheuttaa lisäkustannuksia, eivätkä nykyiset tulot riitä enää kattamaan menoja.

Vuonna 2024 jäteveden käsittelymaksua korotetaan 10 % eli 8,3 senttiä / m³ (alv 0%) ja uusi puhdistuspalvelumaksu on 0,911 euroa / m³ (alv 0%). Jäteveden hintaan on viimeksi tehty muutoksia vuosina 2015 ja 2023.

Hinnanmuutoksista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä ja toisaalta maksuja voidaan muuttaa aikaisemminkin, mikäli investointi- ja muuta kustannukset ylittävät/alittavat ennakoarviot.

Suunnitellulla hinnankorotuksella liikevaihdoksi muodostuu 2.423.050 euroa.

Kulut

Vuoden 2024 talousarvioehdotuksessa aineiden ja tarvikkeiden ostoihin on varattu 574.430 euroa, palvelujen ostoihin 740.809 euroa ja henkilöstökuluihin 199.164 euroa vuodessa. Kustannukset ovat

nousseet edellisen vuoden tasosta 2-8 %. Tämä johtuu mm. sovituista palkkaratkaisuista ja kiihtyneen inflaation aiheuttamasta kustannustason noususta.

Koska liikelaitos on tehnyt investointinsa velkarahalla, sen taloutta rasittavat isot pääomakulut. Vuonna 2024 lainanlyhennykset ovat yhteensä 590.000 euroa ja korkokulut ovat noin 92.000 euroa. Pääomakulut ovat 28,1 % liikevaihdosta. Lisäksi peruspääomasta maksettava korvaus on arviolta noin 82.000 euroa.

Liikelylijäämä vuonna 2024 talousarviossa ennen varauksia on 221.723 euroa ja tilikauden ylijäämä 57.261 euroa.

Investoinnit

Häpönniemen jätevedenpuhdistamon vanha osa vaatii investointeja laadukkaan toiminnan ylläpitämiseksi. Vuonna 2024 tehdään useampia pieniä investointeja niin prosessiin kuin itse puhdistamokiinteistöönkin. Myös pumppaamoihin investoidaan, kuten joka vuosi.

Uutta ympäristölupaa on haettu maaliskuussa 2018 ja lupapäätös saatiin lokakuussa 2021. Luvasta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen ja lupapäätöksen käsittely on edelleen kesken. Ympäristöhaitoista aiheutuvien korvausasioiden käsittely on jatkunut Etelä-Suomen Aluehallintovirastossa edelleen.

Uuden ympäristöluvan ehdot vaikuttavat tulevaisuuden investointitasoon merkittävästi. Uuden luvan puhdistusvaatimukseen on varauduttu ennakolta ja uudistettu puhdistamo pystyy huomattavasti aikaisempaa ympäristölupaa parempiin tuloksiin.

Vakka-Suomen Veden investoinnit ovat esityksen mukaan 450.000 euroa vuonna 2024. Jätevedenpuhdistamon laajennusinvestointi on saatu valmiiksi, mutta edelleen puhdistamon vanha osa ja Laitilan siirtolinja vaatii investointeja laadukkaan toiminnan takaamiseksi. Vuosina 2025 ja 2026 investoinnit jatkuvat hieman matalammalla tasolla. Mahdollisia muutoksia investointitarpeisiin voi kuitenkin tulla Vaasan hallinto-oikeuden ympäristölupapäätöksen myötä. Investointeja rahoitetaan kassavaroin ja vain erityisessä tarpeessa lainarahoituksella.

Lainat

Liikelaitos lyhentää lainoja huomattavasti ja siksi toiminnan pääomakustannukset ovatkin suuret suhteessa liikevaihtoon. Vuonna 2024 lainaa lyhennetään 588.293 euroa ja korkokulut ovat 91.936 euroa. Pääomakulut liikevaihdosta ovat siis 28,1 %. Lainakanta vuoden 2024 lopussa on 2.652.483 euroa ja vuoden 2025 lopussa 2.064.190 euroa.

Yleinen talouden tilanne

Liikelaitoksen talous on tiukentunut jo puhdistamoinvestoinnin takia ja sen kannattavuus ja maksuvalmius on heikentynyt ja rahavarat

pienentyneet. Korot ovat nousseet ja lisäksi maailmantilanne aiheuttaa epävarmuutta energian ja kemikaalien saatavuuteen ja hintoihin.

Edellä mainituista syistä johtuen jätevesimaksuihin suunnitellaan hinnankorotusta vuodelle 2024. Hinnanmuutoksista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä ja toisaalta maksuja voidaan muuttaa aikaisemminkin, mikäli investointi- ja muuta kustannukset ylittävät/alittavat ennakoarviot.

Toisaalta; mikäli kaikki puhdistamolle suurinta kuormitusta aiheuttavat teollisuusyritykset allekirjoittavat teollisuusjätevesisopimuksen ja vastaavat jatkossa jätevesikustannuksistaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, niin tällöin hinnankorotuspaineet ovat huomattavasti pienemmät.

Tällä hetkellä Uudessakaupungissa kaikki suurimmat yritykset ovat allekirjoittaneet teollisuusjätevesisopimuksen ja allekirjoitettuja teollisuusjätevesisopimuksia on yhteensä yhdeksän kappaletta ja neuvotteluja käydään edelleen myös muiden yritysten kanssa. Lisäksi selvitystyöt on tehty kahden yrityksen kanssa, mutta kyseisillä yrityksillä ei ollut tarvetta sopimukselle. Muissa Häpönniemen jätevedenpuhdistamon viemäröintialueen kunnissa on yhteensä viisi teollisuusjätevesisopimusta (Laitila 3 kpl ja Kustavi 2 kpl).

Peruspääoman koron maksu on alkanut vuonna 2014. Päätöksen mukaan peruspääomalle maksetaan 12 kuukauden euriboria vastaava korko. Korot ovat vuosia olleet alhaalla, ja jopa negatiivisia, joten peruspääomalle ei ole maksettu korkoa vuosina 2014-2021. Nyt korkotason noustua maksettavan koron on arvioitu olevan noin 81.700 euroa vuodessa (12 kk euribor +4,00 %).

Toiminnalliset tavoitteet

Vakka-Suomen Veden talousarvioesityksessä on vuodelle 2024 neljä toiminnallista tavoitetta. Keskeisiä tavoitteita ovat ympäristöstä ja työturvallisuudesta huolehtiminen.

Esittelijä:	Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen johtaja Kim Westerholm
Päätösehdotus:	Johtokunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2026 ja lähettää sen edelleen osaltaan kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.
Päätös:	Ehdotus hyväksyttiin.
